HE149/2025 vp. 13.4.2026

Koonti säädösmuutosehdotuksista (muutokset yliviivattuna ja kursiivilla):

-**perustuslakivaliokunnan** lausunnon johdosta tehdyt muutokset vihreällä

- **lakivaliokunnan** lausunnon johdosta tehdyt muutokset keltaisella

- **muiden** lausuntojen perusteella tehdyt muutokset vaalean sinisellä

1.Laki lastensuojelulain muuttamisesta

4 a § Sijoitetun lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja ~~erityiseen~~ suojeluun

---

(2 mom.)
Lapsen tasapainoisen kehityksen ja ~~erityisen~~ suojelun toteuttamiseksi lapselle voidaan asettaa *ikä- ja kehitystason mukaisia* rajoja *vastaavalla tavalla kuin vanhemmat voivat asettaa rajoja lapsen tavanomaisessa kasvatustarkoituksessa. Rajoista tulee ensisijaisesti keskustella lapsen kanssa ja lapsen mielipide tulee selvittää siten kuin 20 §:n 1 momentissa säädetään.* ~~Lapsen tarvitsemien rajojen turvaamiseksi~~ *Lapseen voidaan fyysisesti koskea tavanomaisessa suojelu- ja kasvatustarkoituksessa,* jos se *on lapsen edun turvaamiseksi* välttämätöntä. Hoito, kasvatus, valvonta ja huolenpito eivät saa olla lasta alistavia tai muulla tavoin hänen ihmisarvoaan loukkaavia. Lapsen hoito, kasvatus, valvonta tai huolenpito ei saa sisältää 11 luvussa tarkoitettuja rajoituksia. Rajoitusten käytön edellytyksistä ja päätöksentekovelvollisuudesta säädetään erikseen 11 luvussa.

(3 mom.)
Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävänä on valvoa sijoituspaikan kasvatuskäytäntöjä osana lapsen edun toteutumista sijoituksen aikana. Lisäksi sosiaalityöntekijän tulee 30 §:ssä tarkoitettua asiakassuunnitelmaa laatiessaan keskustella mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettujen tahojen kanssa menettelytavoista ja kasvatusperiaatteista sekä kasvatukseen liittyvistä säännöistä ja käytännöistä, joilla lapsen hoitoa, kasvatusta, valvontaa ja huolenpitoa toteutetaan.

4 b § Aineiden ja esineiden poisottaminen kodin ulkopuolelle sijoitetulta lapselta

(1 mom.)
Jos lapsella on hallussaan aineita tai esineitä, joita alle 18-vuotias ei muun lain nojalla saa pitää hallussaan, *voi perhehoitaja, ammatillisen perhekodin työntekijä tai lastensuojelulaitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö* ottaa ne pois lapselta. Jos lapsella on hallussaan päihtymistarkoituksessa käytettävää muuta kuin edellä tarkoitettua ainetta tai esinettä taikka tällaisen aineen käyttöön erityisesti soveltuvia välineitä, myös *ne voidaan ottaa* lapselta pois.

(2 mom.)
Lapselta *voidaan ottaa* pois myös muut kuin 1 momentissa tarkoitetut aineet ja esineet, jotka ominaisuuksiensa puolesta soveltuvat vaarantamaan lapsen omaa tai toisen henkilön henkeä, terveyttä, turvallisuutta taikka *sijoituspaikan* järjestystä tai soveltuvat vahingoittamaan omaisuutta, jos 1 momentissa tarkoitetulla henkilöllä on perusteltu syy epäillä, että lapsi käyttää aineita tai esineitä omaa tai muiden henkeä, terveyttä, turvallisuutta taikka *sijoituspaikan* järjestystä vaarantaen tai omaisuutta vahingoittaen.

(3 mom.)
Lisäksi lapselta *voidaan ottaa* pois rahavarat, maksuvälineet ja muut näihin verrattavat välineet, hyödykkeet tai omaisuus, jos niiden käyttö todennäköisesti vaarantaa lapsen omaa tai toisen henkilön henkeä, terveyttä, turvallisuutta, *sijoituspaikan* järjestystä, vahingoittaa omaisuutta *tai vaarantaa lapsen oman tai toisen lapsen*

sijoituksen tarkoituksen toteutumista. Jos rahavarat, maksuvälineet tai muut näihin verrattavat välineet on otettu lapselta pois, tulee rahavarojen käyttö hyväksyttäviin tarkoituksiin mahdollistaa lapselle valvotusti.

(4 mom.)

Lisäksi lapselta *voidaan ottaa* pois lapsen hallussa olevat viestinnän mahdollistavat laitteet tai muut välineet *silloin kun niiden käytön tavanomainen rajaaminen ei ole riittävää ja*, jos lapsi käyttää laitetta tai välinettä vaarantaen omaa kehitystä ja hyvinvointia. Lisäksi laitteet tai muut välineet *voidaan ottaa* pois, jos lapsi käyttää viestinnän mahdollistamaa laitetta tai välinettä vaarantaen omaa tai toisten henkilöiden turvallisuutta *tai sijoituspaikan* järjestystä *taikka vaarantaa lapsen omaa tai toisten lasten sijoituksen tarkoituksen toteutumista*. Jos edellä mainitut laitteet tai muut välineet on otettu lapselta pois, on lapsen yhteydenpito turvattava muilla tavoin. Lapsen yhteydenpidon rajoittamisesta säädetään 62 ja 63 §:ssä.

---

4 c § Päätöksenteko aineen ja esineen poisottamisessa

(1 mom.)

Poisottoa ei saa jatkaa pidempään kuin se 4 b §:ssä tarkoitetusta syystä ja lapsen hoidon ja kasvatuksen kannalta on välttämätöntä. *Aineen tai esineen poisottamisen välttämättömyyttä on arvioitava määräajoin.*

(2 mom.)

Kommentoinut [TM1]: Tekninen muutos STM

Aineen tai esineen poisottamisesta on tehtävä päätös, jos poisotettua ainetta tai esinettä ei palauteta lapselle heti tilanteen rauettua. Päätöksen perhehoidossa olevan lapsen osalta tekee 13 b §:ssä tarkoitettu lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tai muu hyvinvointialueen toimivaltainen sosiaalihuollon viranhaltija. Lastensuojelulaitoksessa olevan lapsen osalta päätöksen tekee johtaja tai hänen määräämänsä hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö.

(3 mom.)

Kommentoinut [TM2]: Tekninen muutos STM.

Poisotetun omaisuuden luovuttamiseen tai hävittämiseen sovelletaan, mitä muussa laissa säädetään. Poisotettu omaisuus on palautettava lapselle viimeistään sijoituksen päättyessä, jollei omaisuuden palauttamisesta tai hävittämisestä muussa laissa toisin säädetä. Jos poisotettu omaisuus on 3 momentin tai muun lain nojalla hävitetty, hävittämisestä on mainittava 1 momentissa tarkoitetussa päätöksessä.

---

49 a § Kuntouttava suljettu laitospalvelu

(3 mom.)

Alle 12-vuotias lapsi voidaan sijoittaa kuntouttavaan suljettuun palveluun vain *erittäin poikkeuksellisista ja painavista syistä eikä lapsen sijaishuoltoa ole mahdollista muutoin lapsen edun edellyttävällä tavalla järjestää.*

---

49 e § Kuntouttavan suljetun laitospalvelun toimeenpano

(3 mom.)

Kuntouttavan suljetun laitospalvelun aikana lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on suunniteltava lapsen sijaishuollon toteuttaminen sijoituksen päätyttyä kuntouttavassa suljetussa laitospalvelussa. *Lisäksi suunnittelussa tulee ottaa huomioon palveluiden jatkuvuus lapsen sijaishuoltopaikkaa muutettaessa tai kun lapsi siirtyy sijoituksen päätyttyä jälkihuoltoon.*

60 c § Erityisen huolenpidon jakson toimeenpano

(2 mom.)

Erityisen huolenpidon jakson aikana on 1 momentissa tarkoitetun asiantuntemuksen omaavien henkilöiden tavattava säännöllisesti lasta sekä osallistuttava lapsen erityisen huolenpidon jakson suunnitteluun, toimeenpanoon ja arviointiin. Erityisen huolenpidon jakson aikana lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on suunniteltava lapsen sijaishuollon toteuttaminen erityisen huolenpidon jakson jälkeen. *Suunnittelussa tulee ottaa huomioon palvelujen jatkuvuus lapsen sijaishuoltopaikkaa muutettaessa tai kun lapsi siirtyy erityisen huolenpidon jakson päätyttyä jälkihuoltoon.* Erityisen huolenpidon jakson aikana lapselle on lisäksi tehtävä tarvittavat lääkärintarkastukset.

69 a §

(4.mom.)

Lapsen etsinnän ja palauttamisen saa toteuttaa vain laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö tai toimivaltainen sosiaalihuollon viranhaltija. *Lapsen etsintää ja palauttamista ei saa toteuttaa ostopalveluna*. Lapsen etsinnästä ja palauttamisesta on tehtävä kirjaukset lapsen asiakasasiakirjoihin 33 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain mukaisesti.

---

69 b § Lapsen kiinniotto

(2 mom.)

Jos ~~laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvan henkilön tai~~ toimivaltaisen sosiaalihuollon viranhaltijan perustellun käsityksen mukaan lapsi on asunnossa tai muussa olinpaikassa ja lapsen terveys, kehitys tai turvallisuus on vakavasti vaarassa, laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvalla henkilöllä ja toimivaltaisella sosiaalihuollon viranhaltijalla on oikeus päästä asuntoon tai muuhun olinpaikkaan, jos asuntoon tai muuhun olinpaikkaan pääsy on lapsen terveyden tai kehityksen suojelemiseksi taikka turvallisuuden vaarantumisen estämiseksi välttämätöntä.

69 e § Poliisin virka-apu lastensuojelulaitoksesta ja perhekodista luvatta poissaolevan lapsen kiinniottamisessa ja kuljettamisessa

---

(3. mom.)

Toimivaltaisella sosiaalihuollon viranhaltijalla ja laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvalla henkilöllä on oikeus saada virka-apua, jos virka-avun perusteena oleva toimenpide estyy. Toimenpide *estyy*, jos toimivaltainen sosiaalihuollon viranhaltija tai laitoksen hoitoja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö 2 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä suorittaessaan arvioi, että lapsen käyttäytyminen tai olosuhteet muutoin aiheuttavat merkittävän riskin lapsen tai lapsen palauttamiseen osallistuvan taikka muun henkilön turvallisuuden vaarantumiselle.

(4. mom.)

Kun poliisi antaa virka-apua 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa, poliisi on velvollinen *avustamaan lapsen kuljettamisessa* lapsen toimivaltaisen sosiaalihuollon viranhaltijan ja lapsen oleskelupaikan hyvinvointialueen toimivaltaisen viranhaltijan yhteistyössä sopimaan lähimpään mahdolliseen lastensuojelulaitokseen.

71 § Erityiset rajoitukset kuntouttavan suljetun laitospalvelun aikana

---

(2 mom.)
Lapselta *voidaan* lisäksi ottaa pois 4 b §:n 4 momentissa *säädetyin edellytyksin lainkohdan tarkoittamat* hänen hallussaan olevat viestinnän mahdollistavat laitteet kuntouttavan suljetun laitospalvelun sijoituksen ajaksi. Kun lapselta on otettu pois viestinnän mahdollistama laite, on lapsen yhteydenpito kuntouttavan suljetun laitospalvelun ajan turvattava muilla tavoin.

(3 mom.)
Lapselle *voidaan tehdä* myös suunnitelmallisesti henkilönkatsastuksia kuntouttavan suljetun laitospalvelun kestäessä lapsen päihteettömyyden varmistamiseksi.

(4 mom.)

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuista rajoituksista tehdään päätökset samalla, kun päätetään lapsen sijoittamisesta 49 a §:ssä tarkoitettuun kuntouttavaan suljettuun laitospalveluun. Päätökset ovat voimassa *enintään yhden vuoden kerrallaan*.

---

72 § Erityiset rajoitukset erityisen huolenpidon jakson aikana

---

(2. mom.)
Lapselle *voidaan tehdä* erityisen huolenpidon jakson kestäessä suunnitelmallisesti henkilönkatsastuksia hänen päihteettömyytensä varmistamiseksi.

Voimaantulosäännökset

(5 mom.)

Valitukseen *sekä huostaanottoa ja sijaishuoltoon sijoittamista koskevaan hakemukseen*, joka tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä, sekä tällaisen asian käsittelyyn valituksen johdosta ylemmässä valitusviranomaisessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4. Laki Valtion lastensuojelulaitoksesta ja sen yhteydessä toimivasta koulusta

3 § Valtion lastensuojelulaitoksen johtaminen

(1 mom.)

Valtion lastensuojelulaitoksen toiminnasta vastaavalta johtajalta edellytetään soveltuvaa ylempää korkeakoulututkintoa, tehtävän edellyttämää monipuolista kokemusta, *lastensuojelun sijaishuollon vahvaa tuntemusta*, käytännössä osoitettua johtamistaitoa ja johtamiskokemusta.

(2 mom.)

Laitos muodostuu lastensuojelun toimintayksiköistä, koulusta ja vankilan perheosastosta sekä näiden yhteisestä hallinnosta. Laitoksen koulun toimipisteet sijaitsevat lastensuojelun *toimintayksiköissä*.

Kommentoinut [TM3]: STM muutos, tekininen

---

4 § Valtion lastensuojelulaitoksen ja sen yhteydessä toimivan koulun tehtävät

(1 mom.)

Lastensuojelun *toimintayksiköissä* voidaan antaa myös sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) tai terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettuja mielenterveyspalveluja.

Kommentoinut [TM4]: STM tekninen

(2 mom.)

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vähintään yhden lastensuojelun *toimintayksikön* tulee tuottaa lastensuojelulain 49 a §:ssä tarkoitettua kuntouttavaa suljettua laitospalvelua.

Kommentoinut [TM5]: STM tekninen

6 § Palvelun hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta

(1 mom.)

Valtion lastensuojelulaitos voi tuottaa 5 §:ssä tarkoitetun palvelun itse tai hankkia sen osin tai kokonaan ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta sopimukseen perustuen, jos palvelunhankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. *Rikosseuraamuslaitosta on kuultava ennen vankilan perheosastopalvelun tuottajan valintaa*.

(2 mom.)

Valtion lastensuojelulaitoksen tulee ilmoittaa yksityisestä palveluntuottajasta tai sen vaihtumisesta hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille *sekä Rikosseuraamuslaitokselle*.

---

14 § Ohjaus ja valvonta

(2 mom.)

Lastensuojelun *toimintayksiköiden* ja vankilan perheosaston lastensuojelulaissa säädettyä toimintaa valvovat hyvinvointialueet ja Lupa- ja valvontavirasto.

Kommentoinut [TM6]: STM tekninen

---

15 § Yhteistyö Rikosseuraamuslaitoksen kanssa ja oikeus saada ja luovuttaa tietoa

---

(4 mom.)

Perheosaston henkilökunnan on ilmoitettava Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehille välittömästi, jos perheosastolle sijoitettu vanki vaarantaa oman tai muun henkilön turvallisuutta, ei pysty huolehtimaan itsestään tai lapsestaan taikka poistuu avolaitoksesta luvatta. Lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehille on ilmoitettava viipymättä muista vankilan järjestyksen ja turvallisuuden kannalta merkityksellisistä tiedoista.

16 § Opetuksen järjestäminen

Perusopetuksen, siihen liittyvän muun opetuksen sekä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämiseen lastensuojelun *toimintayksiköissä* sovelletaan, mitä perusopetuslaissa tai tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa säädetään.

Kommentoinut [TM7]: STM tekninen

17 § Lastensuojelun *toimintayksiköiden* henkilökunnan kelpoisuusvaatimukset

Kommentoinut [TM8]: STM tekninen

(2 mom.)

Mitä edellä säädetään ei koske yötyötä, jota tehdään lastensuojelulain 49 a §:ssä tarkoitettua kuntouttavaa suljettua laitospalvelua tuottavassa lastensuojelun *toimintayksikössä*.

Kommentoinut [TM9]: STM tekninen

Valtioneuvoston asetus Valtion lastensuojelulaitoksesta

1 §

(2. mom)

Lisäksi vaaditaan:
1) Valtion lastensuojelun *toimintayksikön* johtajalta sosiaalihuoltolain 46 a §:n 3 momentin mukainen kelpoisuus; sekä
2) muilta vakinaisilta ja määräaikaisilta virkamiehiltä virkaan tai tehtävään soveltuva koulutus tai mitä muualla laissa ja lain nojalla säädetään. Vankilan perheosastolla voi olla vastaava ohjaaja, ohjaajia sekä tarpeen mukaan muuta henkilökuntaa.

Kommentoinut [TM10]: STM tekninen